

Drög að breytingartillögum

við frumvarp til laga um breyting á lögum nr. 99/1999, um greiðslu kostnaðar við opinbert eftirlit með fjármálastarfsemi, með síðari breytingum, sbr. þskj. 28 – 28. mál.

.....

Eftirfarandi breytingar eru lagðar til á frumvarpinu:

1. Á eftir 2. málsli. 3. mgr. 4. gr. laganna kemur nýr málsliður, svohljóðandi: Sama á við ef fyrir liggur stofnefnahagsreikningur hins nýja eftirlitsskylda aðila.

2. Eftirfarandi breytingar verði gerðar á 1. gr. (um 5. gr. laganna):
  - a. Í stað hlutfallstölunnar „0,00603%“ í 1. tl. 1. mgr. komi: 0,00697%.
  - b. Við 1. tl. 1. mgr. bætist nýr málsliður sem orðist svo: Þrátt fyrir framangreint skulu Kaupþing banki hf., Glitnir banki hf. og Landsbanki Íslands hf. þó aðeins greiða fastagjald að fjárhæð 4.000.000 kr. hver.
  - c. Á eftir 6. mgr. bætist ný málsgrein, svohljóðandi: Aðilar með innheimtuleyfi samkvæmt innheimtulögum, nr. 95/2008, skulu greiða fastagjald sem nemur 600.000 kr.

Fyrri breytingartillagan tryggir að unnt sé að leggja eftirlitsgjald á hina nýju viðskiptabanka, þ.e. að álagningargrunnurinn verði stofnefnahagsreikningur hvers um sig.

Seinni breytingartillagan „stemmir af“ þann tíma sem áætlað er að fari í eftirlit með fjármálaframtækjum (breytt álagningar%), tryggir að unnt sé að leggja eftirlitsgjald á „gömlu bankana“ en þeir munu halda takmörkuðu starfsleyfi um sinn og tryggir að lagt verði lágmarkseftirlitsgjald á þá sem stunda innheimtustarfsemi.

26. nóv. 2008

Endurmat áætlaðs rekstarkostnaðar Fjármálaeftirlitsins á árinu 2009

Í samræmi við ákvæði laga nr. 99/1999, um greiðslu kostnaðar við opinbert eftirlit með fjármálastarfsemi, með áorðnum breytingum, sendi Fjármálaeftirlitið viðskiptaráðherra rekstraráætlun stofnunarinnar vegna ársins 2009 með bréfi þann 3. júlí sl.

Eftir ráðstafanir á fjármáلامarkaði í október 2008 á grundvelli l. nr. 125/2008, um heimild til fjárveitingar úr ríkissjóði vegna sérstakra aðstæðna á fjármáلامarkaði o.fl., er ljóst að breytingar verða í starfsumhverfi Fjármálaeftirlitsins á árinu 2009, sem ekki var gert ráð fyrir í framlagðri rekstraráætlun stofnunarinnar. Ljóst er að rekstarumfag stofnunarinnar verður minni en fyrri áætlun gerði ráð fyrir. Helstu ástæður eru þær að hætt er við fjölgun stafsmanna á árinu og fallið er frá áætlun um flutning í nýtt húsnæði. Ennfremur er fyrirsjáanlegt að utanlandsferðir verða færri og fallið frá fyrirhugaðri þátttöku í alþjóðasamtökum verðbréfaeftirlita (IOSCO) á næsta ári. Af þeim sökum setur Fjármálaeftirlitið fram nýja rekstraráætlun fyrir árið 2009. Vísað er til skýringa varðandi rekstur ársins 2007 og rekstraráætlun ársins 2008 í fyrrgreindri skýrslu til viðskiptaráðherra.

Rekstraráætlun fyrir árið 2009

Í töflu 1 er sýnd rekstraráætlun Fjármálaeftirlitsins fyrir árið 2008, endurskoðuð áætlun 2008, áætlun vegna 2009 og að síðustu ný áætlun ársins 2009 í samræmi við það sem greint er frá hér að framan. Í endurskoðaðri áætlun ársins 2008 er nú gert ráð fyrir lækkun launaliðar á árinu frá upphaflegri áætlun. Farið hefur verið ítarlega yfir hvern lið fyrri áætlunar ársins 2009 og allir kostnaðarliðir lækkaðir sem talið er mögulegt að lækka miðað við þau verkefni sem nú liggja fyrir. Hér á eftir er gerð grein fyrir breytingum helstu liða í nýrri rekstraráætlun frá áður framlagðri áætlun:

Launakostnaður

Fyrri áætlun gerði ráð fyrir 7,8 nýjum stöðugildum á árinu 2009 eða 64,2 stöðugildum í árslok 2009 samanborið við 56,4 í lok árs 2008 og að aukningin á árinu 2009 reiknaðist frá byrjun ársins. Þá voru ekki meðtaldir lausráðnir starfsmenn sem áætlað var að yrðu 5 á árinu 2009. Nú er hins vegar gert ráð fyrir sama fjölda stöðugilda í árslok 2009 eins og í áætluninni vegna 2008 auk 4 lausráðinna starfsmanna. Eftir þessar breytingar er launakostnaður áætlaður 675,0 m.kr. eða 23,5% lægri en fyrri áætlun fyrir árið 2009. Þá er vakin athygli á að Fjármálaeftirlitið tekur við nýju verkefni er varðar eftirlit með innheimtustarfsemi í ársbyrjun 2009 sem áætlað er að þarfnist tveggja nýrra stöðugilda. Á árinu 2009 verður reynt að mæta þessu nýja verkefni með tilfærslu starfsfólks og hagræðingu eftir því sem kostur er.

Íþrótt- og gístistyrkur er samkvæmt endurskoðari áætlun 6 m.kr. og hefur því verið lækkaður um 18,9% frá fyrri áætlun eða í sömu fjárhæð og endurskoðuð áætlun 2008 gerir ráð fyrir.

Húsaleiga og rekstur á húsnæði

Samkvæmt nýrri áætlun er nú gert ráð fyrir að þessi kostnaðarliður verði samtals 42 m.kr. á árinu 2009 sem er 27% lækkun frá fyrri áætlun ársins 2009. Ástæðan er sú að ekki er nú gert ráð fyrir flutningi stofnunarinnar í nýtt húsnæði á næsta ári á grundvelli fyrirbyggjandi húslýsingar. Aðstæður í umhverfi stofnunarinnar eru breyttar og húsnæðismálið þarfnast frekari athugunar. Leigusamningur vegna hluta af núverandi húsnæði stofnunarinnar sem verið hefur í tímabundinni leigu frá miðju ári 2008 rennur út í júlí 2009 með möguleika á framlengingu til ársloka 2009. Sú húsnæðisviðbót er fyrst og fremst ástæðan fyrir 21.2% hækkun þessa liðar frá endurskoðaðri áætlun ársins 2008.

Rekstur tölvubúnaðar

Í nýrri áætlun er nú gert ráð fyrir að útgjöld vegna reksturs tölvubúnaðar og sérfræðipjónustu vegna tölvumála verði samtals 70 m.kr. á árinu 2009 sem er 15,2% lækkun frá fyrri áætlun. Áætlað er að til þessa liðar verði varið sömu fjárhæð og á árinu 2008. Niðurskurður liðarins tekur til margra þátta. Gert ráð fyrir lengri líftíma notendabúnaðar og að töluvert lægri fjárhæðum verði varið til uppbyggingar gagnagrunna og í ýmsan hugbúnað á næsta ári

Ferðakostnaður erlendis

Samkvæmt upphaflegri áætlun var gert ráð fyrir að ferðakostnaður erlendis hækkaði um 17,9% milli ára og yrði 33,0 m.kr. Vegna breyttra aðstæða á fjármálamarkaði er hins vegar gert ráð fyrir færri ferðum en lækkun krónunnar dregur hins vegar úr sparnaðaráhrifum á þennan lið sem lækkar um 9,1% frá fyrri áætlun.

Kostnaður vegna flutninga /eignakaupa

Eins og nefnt er hér að framan undir liðnum *húsaleiga og rekstur á húsnæði* er í nýrri áætlun ekki gert ráð fyrir flutningi stofnunarinnar í nýtt húsnæði á árinu 2009. Ekkert verður því af kaupum á þeim skrifstofuhúsgögnum og búnaði sem gert var ráð fyrir í upphaflegri áætlun. Þessi liður lækkar því úr 27,5 m.kr. í 5 m.kr. í nýrri áætlun eða um 81,8%. Þá eru nú áætlaðar 1,5 m.kr. í kostnað vegna flutninga í stað 2,5 m.kr. í fyrri áætlun. Þessum lið er fyrst og fremst ætlað að standa undir undirbúningskostnaði við að útvega stofnuninni nýtt húsnæði sem væntanlega kemur til athugunar aftur á næsta ári.

Annar rekstarkostnaður

Samtala kostnaðarliða í nýrri áætlun fyrir árið 2009 sem ekki hefur verið gerð grein fyrir hér á undan er 82,7 m.kr. eða 9,0% áætlaðra gjalda alls á árinu. Samtals lækka þessir liðir nú við endurskoðun rekstaráætlunarinnar um 7,2% frá upphaflegri áætlun.

Rekstrarkostnaður samtals

Samtala gjaldaliða án úrskurðarnefnda er samkvæmt nýrri áætlun 922,2 m.kr. á árinu 2009 samanborið við 1.192,2 m.kr. í upphaflegri áætlun. Heildarlækkunin er því 22,6%.

Aðrar tekjur, vaxtatekjur

Vaxtatekjurnar eru byggðar á áætlaðri meðalstöðu innstæðu m.v. álagningu sem miðast við drög að rekstraráætlun. Aðrar tekjur samkvæmt nýrri áætlun eru óverulegar eða um 0,5 m.kr. vegna yfirlestrar á útboðslýsingum félaga sem ekki eru skráð á Kauphöll Íslands hf. en um er að ræða tilfallandi tekjur.

4. Álagning eftirlitsgjalds fyrir árið 2009

Tilkoma nýju viðskiptabankanna þriggja í október 2008, þ.e. Nýja Kaupþings banka hf., Nýja Glitnis banka hf. og Nýja Landsbanka Íslands hf. (nú NIB hf.), sem stofnaðir voru á grundvelli l. nr. 125/2008, um heimild til fjárveitingar úr ríkissjóði vegna sérstakra aðstæðna á fjármálamarkaði ofl., breytir forsendum áður framlagðrar tekjuáætlunar Fjármálaeftirlitsins fyrir árið 2009. Um er að ræða nýja viðskiptabanka, sem þarf að leggja á eftirlitsgjald, en forsendur áður áætlaðrar álagningar eftirlitsgjaldsins voru heildareignir gömlu bankanna þriggja m.v. móðurfélög, þ.e. Kaupþings banka hf., Glitnis banka hf. og Landsbanka Íslands hf., sem voru mun stærri. Nú er hins vegar gert ráð fyrir að gömlu bankarnir þrír muni aðeins annast mjög takmarkaða leyfisbundna starfsemi, tengda ráðstöfun á eignum þeirra, og því mjög breyttar forsendur til álagningar eftirlitsgjalds á þá.

Önnur áhrif framangreindra breytinga á fjármálamarkaði á áður framlagða tekjuáætlun Fjármálaeftirlitsins eru að áætlaðar tekjur vegna álagningar eftirlitsgjalds á útgefendur hluta- og skuldabréfa í Kauphöll munu lækka verulega.

Að mati Fjármálaeftirlitsins er rökrétt að nota stofnefnahagsreikning nýju viðskiptabankanna sem álagningargrunn eftirlitsgjalds á árinu 2009. Til að mögulegt sé að nota stofnefnahagsreikninga þessara aðila sem álagningargrunn er nauðsynlegt að breyta ákvæði 3. mgr. 4. gr. 1. nr. 99/1999, um greiðslu kostnaðar við opinbert eftirlit með fjármálastarfsemi. Ákvæðið er hér sýnt með tillögu Fjármálaeftirlitsins um nauðsynlega breytingu með tilvísun til framangreinds: „*Sé ársreikningur ekki fyrir hendi þar sem eftirlitsskyldur aðili er að hefja hina eftirlitsskyldu starfsemi skal miða álagningu við lágmarksgjald skv. 5. gr. Sé ársreikningur fyrir hendi fyrir fyrri starfsemi viðkomandi fyrirtækis er heimilt að nota hann sem álagningarstofn.* [Sama á við ef fyrir liggur stofnefnahagsreikningur hins nýja eftirlitsskylda aðila]. *Heimilt er að beita ákvæðum 2. mgr. ef við á.*“

Vegna framangreinds er nauðsynlegt að leggja til breytingu á áður framlagðri tillögu um álagningarhlutföll vegna eftirlitsgjalds sem sett var fram með fyrri rekstraráætlun Fjármálaeftirlitsins. Því er nú gerð ný tillaga um breytt álagningarhlutfall fyrir lánastofnanir sem verði 0,00697. Önnur álagningarhlutföll verði óbreytt frá fyrri tillögu.

Eins og nefnt hefur verið hér að framan er nú gert ráð fyrir að starfsemi gömlu viðskiptabankanna verði framvegis afar takmökkuð og starfsleyfi þeirra einskorðuð við nauðsynlega umsjón og ráðstöfun á eignum þeirra. Óvissa er um hvert verður nauðsynlegt eftirlit í þessu sambandi. Lagt er þó til í þessar nýju áætlun að þessum aðilum verði ætlað að standa undir kostnaði við ríflega eitt stöðugildi sérfræðings á árinu

2009 sem lagt verði á í formi fastagjalds að fjárhæð 4.000.000 kr. á hvern gömlu bankanna þriggja.

Þann 1. janúar 2009 taka gildi ný lög nr. 95/2008, innheimtulög. Fjármálaeftirlitinu er ætlað eftirlit og leyfisveitingar vegna þessarar starfsemi. Í áður framlagðri rekstraráætlun stofnunarinnar eru ekki tillögur um eftirlitsgjald á aðila með innheimtuleyfi þar sem forsendur þess voru óljósar þegar áætlunin var gerð eins og fram kemur í athugasemdum við fyrirliggjandi lagafrumvarp um breytingar á l. nr. 99/1999, um greiðslu kostnaðar við opinbert eftirlit með fjármálastarfsemi, með síðari breytingum. Fram kemur einnig að samkvæmt rekstraráætlun Fjármálaeftirlitsins fyrir árið 2009 er gert ráð fyrir tveimur nýjum stöðugildum vegna eftirlits samkvæmt innheimtulögum á árinu 2009. Enn er óljóst hve margir aðilar munu sækjast eftir leyfi á grundvelli nefndra laga. Þá hefur Fjármálaeftirlitið heldur ekki enn handbærar upplýsingar um umfang þessarar starfsemi til æskilegustu skiptingar þess kostnaðar sem af væntanlegu eftirliti mun verða. Eigi að síður telur Fjármálaeftirlitið nú rétt að leggja til að lagt verði fastagjald að fjárhæð 600.000 kr. á aðila sem fá innheimtuleyfi á grundvelli innheimtulaga á árinu 2009. Gjaldið tekur mið af lágmarksgjaldi fjármálafyrirtækja og váttryggingarfélaga og innheimtist á sömu gjalddögum. Í nýrri tekjuáætlun Fjármálaeftirlitsins fyrir árið 2009 er nú gert ráð fyrir að slíkt fastagjald innheimtist hjá fimm aðilum og að slíkt álagt gjald verði alls 3 m.kr. á árinu.

Eins og fram kemur í áður framlagðri rekstraráætlun fyrir árið 2009 var gert ráð fyrir að eftirlitsgjald á því ári verði 1.115,9 m.kr. Í nýrri áætlun er hins vegar gert ráð fyrir að eftirlitsgjaldið verði 812,7 m.kr. sem er lækkun um 27,2% . Áætlað eftirlitsgjald á árinu 2008 er 915,0 m.kr.

Tafla 2. sýnir hvernig áætlað er að álagning eftirlitsgjalds samkvæmt framangreindu skiptist á flokka eftirlitsskyldra aðila.

Rekstraráætlun FME 2009

Tafla 1

	Áætlun vegna 2008 1	Endursk. áætlun 2008 2	Áætlun vegna 2009 3	Endursk. áætlun 2009 4	Breyting % D2 til D4	Breyting % D3 til D4
Rekstrarkostnaður:						
1 Laun og launatengd gjöld	675.700	641.915	882.700	675.000	5,2%	-23,5%
2 Íþróttá- og gististyrkur	6.000	6.000	7.400	6.000	0,0%	-18,9%
3 Stjórnarlaun	9.400	10.400	10.800	10.800	3,8%	0,0%
4 <i>Laun og launatengd gjöld samtals</i>	<i>691.100</i>	<i>658.315</i>	<i>900.900</i>	<i>691.800</i>	<i>5,1%</i>	<i>-23,2%</i>
5 Starfsmannþj., kaffi, fundir	4.800	4.800	6.000	5.500	14,6%	-8,3%
6 Endurm.kostnaður og skólakostnaður	8.500	8.500	10.000	8.500	0,0%	-15,0%
7 Húsaleiga, húsfélag	57.000	33.000	55.500	40.000	21,2%	-27,9%
8 Rafmagn, hiti,	3.400	1.500	2.000	2.000	33,3%	0,0%
9 Símakostnaður	6.500	6.500	7.500	7.500	15,4%	0,0%
10 Útgáfa, auglýsingar, prentun o.fl.	6.000	6.000	6.500	6.000	0,0%	-7,7%
11 Bækur og ritföng	4.800	4.800	6.000	5.000	4,2%	-16,7%
12 Póstkostnaður	700	700	800	800	14,3%	0,0%
13 Rekstur tölvub., sérfr.þj. v. og eignk. v. tölvumála	70.000	70.000	82.500	70.000	0,0%	-15,2%
14 Sérfræðikostnaður	8.000	8.000	10.000	10.000	25,0%	0,0%
15 Málskostnaður	6.000	6.000	6.000	6.000	0,0%	0,0%
16 Stjórnunar og árangursmæling	2.500	2.500	2.500	1.500	-40,0%	-40,0%
17 Ferðakostnaður erlendis	28.000	28.000	33.000	30.000	7,1%	-9,1%
18 Ferðakostnaður innanlands	2.800	2.800	3.500	3.200	14,3%	-8,6%
19 Þátttökugj. vegna erl. samstarfs	5.000	5.000	7.400	7.400	48,0%	0,0%
20 Kostnaður vegna funda her á landi	1.200	1.200	1.800	1.200	0,0%	-33,3%
21 Eignakaup	21.000	4.000	27.500	5.000	25,0%	-81,8%
22 Öryggisgæsla	1.600	1.600	2.200	2.500	56,3%	13,6%
23 Ræsting, ræstingarvörur	6.000	6.000	6.500	6.500	8,3%	0,0%
24 Styrkur til starfsmannafélags	1.250	1.250	1.600	1.300	4,0%	-18,8%
25 Kostnaður vegna flutninga	2.000	2.000	2.500	1.500	-25,0%	-40,0%
26 Ýmis gjöld og þjónusta	8.000	8.000	10.000	9.000	12,5%	-10,0%
27 <i>Önnur gjöld samtals</i>	<i>255.050</i>	<i>212.150</i>	<i>291.300</i>	<i>230.400</i>	<i>8,6%</i>	<i>-20,9%</i>
28 Gjöld alls án úrskurðarnefnda	946.150	870.465	1.192.200	922.200	5,9%	-22,6%
Tekjur						
30 Álagt eftirlisgj. m.v. breytingar á lögum nr. 99/1999	914.963	914.963	1.082.197	812.697	-11,2%	-24,9%
31 Vaxtatekjur netto	10.000	10.000	12.000	12.000	20,0%	0,0%
32 Aðrar tekjur	500	500	1.000	500	0,0%	-50,0%
33 Tekjur alls án úrskurðarnefnda	925.463	925.463	1.095.197	825.197	-10,8%	-24,7%
34 Úrskurðarnefndir						
35 Launakostnaður vegna úrskurðarnefnda	6.000	6.000	6.000	6.000		
36 Tekjur úrskurðarnefnda	6.000	6.000	6.000	6.000		
37 Tekjuafgangur	-20.687	54.998	-97.003	-97.003		
38 Yfirfært frá fyrra ári, áætlað	50.687	87.705	142.703	142.703		
39 Eigið fé í árslok	30.000	142.703	45.700	45.700		
- þar af sérstakur varasjóður	30.000	45.700	45.700	45.700		
- þar af annað eigið fé	0	97.003	0	0		

Áætluð álagning eftirlitsgjalds fyrir árið 2009. Tillögur um álagningarhlutföll og lágmarksgjöld

Tafla 2

Miðað er við álagningarþörf 812.697 þús.kr. skv. endurskoðari rekstraráætlun Fjármálaeftirlitsins vegna 2009

Í þús. kr.	Tilvís. í lög nr. 99/1999 5. gr. Liður nr. *)	Útr. stofn *	Álagt eftirlitsgjald 2008	Hlutf. skipting milli flokka eftirlitsk.aðila m.v. álagm. 2008	Álagningarstofnar samkvæmt ársreikningum ársins 2007 ³⁾	Áætluð lán- og fasta-gjöld 2009	Gildandi lán- og fasta-gjöld 2008	Áætluð álagningar hlutföll - % vegna ársins 2009	Gildandi álagningar hlutföll - % og fastagjöld	Áætluð álagning vegna ársins 2009 ²⁾	Hlutf. skipting milli flokka eftirlitsk.aðila m.v. álagm. 2009
Lánastofnanir - töluliður 1. samtals			494.926	54,16	4.755.435.031					347.252	42,73
Viðskiptabankar (þ.m.t. nýju viðskiptabank.)	1	e	441.963	48,37	3.737.218.990	600	600	0,00697	0,00682	260.484	32,05
"Gömlu" viðskiptabankarnir						4.000				12.000	1,48
Sparisjóðir	1	e	34.522	3,78	615.254.528	600	600	0,00697	0,00661	46.108	5,67
Lánafyrirtæki	1	e	18.441	2,02	402.961.513	600	600	0,00697	0,00661	28.660	3,53
Vátryggingafélag:	2		125.649	13,75	37.292.417	600	600	0,40800	0,38100	153.953	18,94
Vátryggingamiðlarar	3	i	1.817	0,20	305.357	300	300	0,21500	0,02150	1.800	0,22
Verðbréfafyrirtæki	4	e	9.971	1,09	19.482.613	600	600	0,06400	0,06100	15.243	1,88
Verðbréfamiðlanir	4	e	1.050	0,11	203.853	350	350	0,06400	0,06100	1.400	0,17
Rekstrarfélög	4	e	34.591	3,79	701.337.986	600	600	0,00600	0,00740	42.624	5,24
- töluliður 4. samtals			45.612	4,99						59.267	7,29
Kauphallir	5	t	4.054	0,44	841.896	350	350	0,61000	0,61000	5.136	0,63
Lífeyrissjóðir	6	el	133.544	14,61	1.699.015.530	750/4.580	700/4.210	0,00923	0,00891	154.050	18,96
Verðbréfamiðstöðvar	7	t	2.570	0,28	354.149	350	350	0,84000	0,08400	2.975	0,37
Aðrir eftirlitsskyldir aðilar:											
Innlánsdeildir samvinnufélaga	8	f	300	0,03		300	300		300	300	0,04
Íbúðalánasjóður	9	e	14.899	1,63	605.857.523	600	600	0,00280	0,00275	16.964	2,09
Tryggingarsjóður innstæðueigenda og fjárf.	10	f	300	0,03		300	300		300	300	0,04
Tryggingarsjóður sparisjóða	10	f	300	0,03		300	300		300	300	0,04
Eignarhaldsfélög skv. 4. mgr. 5. gr.		f	3.000	0,33		1.500	1500		1500	3.000	0,37
Útgefendur hlutabréfa og skuldabréfa		f	86.800	9,50		2)				64.400	7,92
Aðilar með innheimtuleyfi, skv. l. nr. 95/2008						600				3.000	0,37
Samtals			913.771	100,0						812.697	100,0

*) e=eignir samtals; t=rekstrartekjur;
el= hrein eign til greiðslu lífeyris;
i=bókfærð iðgjöld; f=fastagjald

1) Tekið hefur verið tillit til áhrifa lágmarksgjalda.

2) Sjá nánar um áætluð fastagjöld á útgefendur hlutabréfa og skuldabréfa í kafla 4 í skýrslu til viðskiptaráðherra um áætlaðan rekstarkostnað Fjármálaeftirlitsins árið 2009.

3) Einnig fyrirl. drög að stofnefnahagsreikningum "nýju" viðskiptabankanna.